

Ukraina: nierealistyczny budżet na 2026 rok

Sławomir Matuszak

Podpisany przez prezydenta Wołodymyra Zełenskiego 10 grudnia budżet na przyszły rok przewiduje wpływy w wysokości 2,9 bln hrywien (ok. 68,7 mld dolarów) i wydatki na poziomie 4,8 bln hrywien (ok. 113,8 mld dolarów). Podobnie jak w ciągu ostatnich trzech lat podstawową pozycją w tych drugich jest obronność i bezpieczeństwo państwa, na które planuje się przeznaczyć 2,8 bln hrywien (66,3 mld dolarów, 27,2% PKB). Za nimi plasuje się obsługa zadłużenia państwowego, która ma kosztować 513 mld hrywien (12,2 mld dolarów).

W przeciwieństwie do poprzednich lat zdecydowano się zwiększyć niektóre wydatki niewojskowe. W szczególności – do 279 mld hrywien (6,6 mld dolarów) – wzrosną nakłady na oświatę (o 80 mld, z czego 55 mld zostanie przeznaczone na 30-procentowe podwyżki dla nauczycieli), a 259 mld pójdzie na ochronę zdrowia (wzrost o 39 mld). Z kolei budżet Agencji ds. Odbudowy zmniejszono z 45 mld do 28 mld hrywien (0,66 mld dolarów). Według szacunków Ministerstwa Finansów Ukrainy w 2026 r. państwo będzie potrzebowało 2,08 bln hrywien (ok. 49,3 mld dolarów) wsparcia zagranicznego.

Całościowe wydatki budżetu na przyszły rok są nieco wyższe niż w skorygowanej wersji na 2025 r. Nie dotyczy to jednak nakładów na Ministerstwo Obrony, które zmniejszono z 2,2 bln do 1,9 bln hrywien (45 mld dolarów). Nie zmieniła się natomiast wysokość środków na pozostałe struktury związane z wojną, takie jak służby specjalne. Oznacza to, że w najbliższych miesiącach najpewniej konieczna okaże się daleko idąca korekta w kierunku zwiększenia wydatków.

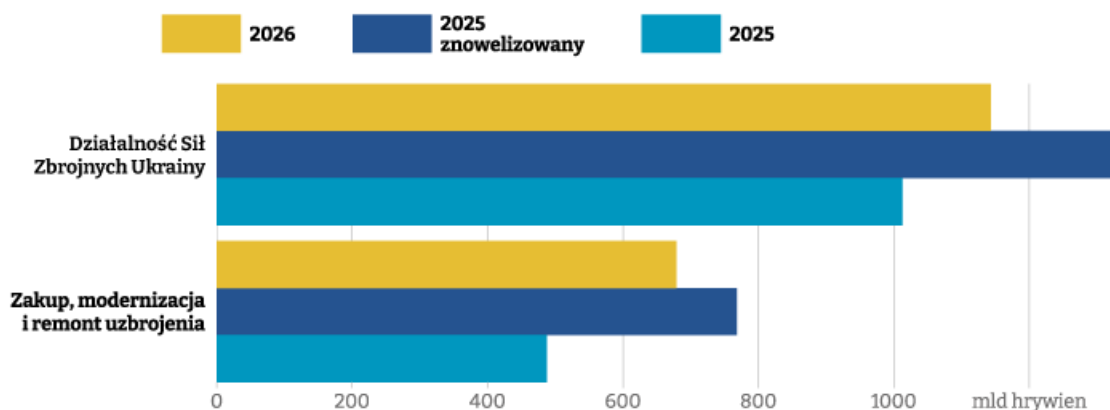
Komentarz

- **Budżet na 2026 r. jest mocno niedoszacowany w sferze wydatków obronnych, przede wszystkim tych pozostających w gestii resortu obrony.** Ustawę budżetową na 2025 r. trzykrotnie nowelizowano (ostatni raz w październiku), głównie ze względu na rosnące nakłady na cele obronne, przede wszystkim na zabezpieczenie wojska (m.in. wypłatę żołdu). O ile w styczniu–marcu 2025 r. sięgały one ok. 110 mld hrywien miesięcznie, o tyle we wrześniu–październiku – już o 20 mld hrywien więcej (blisko 500 mln dolarów). Tymczasem w budżecie na 2026 r. fundusze na zabezpieczenie funkcjonowania sił zbrojnych zredukowano o 195 mld hrywien, a na zakup i modernizację uzbrojenia – o 89 mld (zob. wykres). Niewykluczone jednak, że za niedoszacowaniem stoją kalkulacje władz, liczących na jakąś formę zawieszenia broni bądź spadek intensywności działań wojennych.

- **Wydatki na pozostałe struktury siłowe utrzymano na tegorocznym poziomie (po nowelizacji) bądź nieznacznie zmniejszono.** Dotyczy to m.in. Gwardii Narodowej, Służby Bezpieczeństwa Ukrainy, wywiadu wojskowego (HUR), Państwowej Służby Granicznej oraz policji. Analogiczna sytuacja miała miejsce w 2024 i 2025 r. i za każdym razem rządzący musieli korygować budżet w kierunku zdecydowanego zwiększenia nakładów na te struktury. Z dużym prawdopodobieństwem można założyć, że w przyszłym roku stanie się tak samo.
- **Cywilna część przyszłorocznego ukraińskiego budżetu jest całkowicie zależna od wsparcia zagranicznego.** W przeciwieństwie do budżetu na 2025 r. nie ma jednak pewności co do źródeł finansowania całości potrzeb. Nie wiadomo, na jaką część 49,3 mld dolarów (43% rozchodów) potrzebnego finansowania zewnętrznego kraj może obecnie liczyć, a sytuację utrudnia prawdopodobne zwiększenie wydatków w ciągu roku, jak to miało miejsce w poprzednich latach. Według Ministerstwa Finansów Ukrainy w latach 2026–2027 luka ma wynieść 60,8 mld dolarów. Szacunki resortu są zbliżone do tych Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW) – zgodnie z jego wyliczeniami niezagwarantowane potrzeby w tym okresie sięgną 63 mld dolarów. Część tych środków może zapewnić sam MFW – 26 listopada osiągnięto wstępne porozumienie (*staff level agreement*) pomiędzy nim a Ukrainą w sprawie nowego, rozpisanego na 48 miesięcy programu pomocy (Extended Fund Facility) o wartości 8,1 mld dolarów. Musi ono jeszcze zostać zaakceptowane przez Radę Wykonawczą funduszu, co powinno nastąpić w styczniu. Największą nadzieję dla Kijowa niesie jednak propozycja Komisji Europejskiej dotycząca tzw. kredytu reparacyjnego w wysokości do 165 mld euro w oparciu o zamrożone aktywa rosyjskiego banku centralnego. Pieniądze te miałyby zostać przeznaczone na pokrycie zarówno cywilnych, jak i wojskowych potrzeb Ukrainy.

Planowane nakłady na armię w 2026 r. są znacząco mniejsze niż w 2025 r.

Porównanie wydatków budżetowych na Siły Zbrojne Ukrainy w latach 2025–2026

Źródło: Rada Najwyższa Ukrainy.